

Høring af Naturpolitikens handleplaner uge 46-51 2021

Indsatsområdet: *BRK går forrest*

Udarbejdet af **Arbejdsgruppe BRK Drift**

Beskrivelse

Bevare og understøtte eksisterende natur

Vi vil fortsætte og udvikle vores arbejde med at bevare og understøtte eksisterende natur. Den eksisterende natur er rygraden i naturen. Dette omfatter naturtyper beskyttet efter habitatdirektivet (habitatnatur) og natur beskyttet af naturbeskyttelsesloven. I Natura2000-områder og -arealer, der grænser op til Natura2000-områder, understøttes naturen ved at gennemføre pleje der understøtter udpegningsgrundlaget for habitatnatur. For natur og arealer der grænser op til arealer beskyttet af naturbeskyttelsesloven gennemføres pleje der underbygger naturtilstanden. Kommunens skove har en særlig rolle i forhold til habitatnatur da store dele af disse er udpeget til habitatområder.

Kommunen ejer arealer som ikke er registreret som beskyttet natur, men som er tæt på at være beskyttet og har potentiale til at blive beskyttet natur. Måske er det alene grundet manglende registrering. Men det kan også være at naturplejeindsatsen skal tilpasses for at potentialet bedre kan udnyttes.

På bynære arealer kan der være udfordringer med at udføre pleje ved afgræsning som ellers er naturplejens stærkeste redskab. Her kan der være brug for andre tiltag for at underbygge et højt naturindhold.

Mere plads til naturen på kommunens grønne områder

Kommunens grønne områder passes af flere forskellige enheder i kommunen: Center for Ejendomme og Drift, Afdeling for Vej, Park og Anlæg, drift for grønne områder og veje samt Ejendomsservice, Center for Natur, Miljø og Fritid, Idrætsområder samt naturforvaltning. De forskellige enheder har deres egne budgetter.

I Center for Ejendomme og Drift er der i budgetterne 2020-2022 sket store besparelser. Således driften er blevet væsentlig mere ekstensiv. Det gælder bl.a. driften langs veje, omkring bygninger, i parker og på plæner. F.eks. vil et areal på de grønne områder under Vej, Park og Anlæg der i 2019 blev slået 2 gange om året fra 2022 kun blive slået hvert andet år. Vi vil udleve de vedtagne besparelser således, at vi får mest natur for indsatsen og således at vi mindsker eventuelle gener for naboer m.fl. for de utilsigtede konsekvenser der kan være ved at gøre græsarealerne mere vilde. Vi vil have en nuanceret tilgang, hvor nogle arealer kan gøres mere vilde, mens andre arealer passes mere intensivt for at skabe bedre muligheder for artdiversitet, samt tilgodese landskabelige værdier.

Almindelige græsarealer kan gøres mere varierede. Dette kræver ofte et anlægsindgreb, hvor man forbedrer mulighederne for en karakteristisk og varieret natur ved at gøre arealer mere tørre, mere våde, mere næringsfattige, skaber topografisk variation mv.

Vi vil passe på de små naturperler. Vi vil fortsat udvælge små arealer som har potentiale eller som allerede har høj naturværdi og som kan blive liggende i mange år, da kontinuitet er en væsentlig faktor for naturværdien. Det kan være skanser, gravhøje, klippeknoles gamle råstofgrave mv. På disse arealer udføres en artsfremmende naturpleje tilpasset det konkrete areal. Typisk vil plejen bestå i at slå vegetationen og fjerne det afslåede materiale. Dette er en betydelig dyrere indsats end bare at slå arealet. Men udført de rette steder får man tilsvarende mere naturværdi for indsatsen. I de grønne områder under VPA (Vej, Park og Anlæg) har vi en liste vi kalder høslætlisten, der kan udbygges med nye arealer.

Mere natur handler ikke kun om græs. Der er naturhensyn at tage alle steder. Hække, levende hegn, krat, træer, fliser mv. Hvis kommunen skal styrke sin indsats for mere plads til naturen så skal medarbejderne være kvalificerede til at udleve ambitionerne. Det gælder fra nuanceret lugning mellem fliserne til at passe på gamle træer på en hensigtsmæssig måde.

Mere plads til naturen på vej- og grøftekanter

Dette tema retter sig specifikt mod vej- og grøftekanter da driften af disse er samlet i ét system i kommunens afdeling for vejdrift. Langs vejene er der andre grønne områder som mere har karakter af almindelige grønne områder disse hører til temaet mere plads til naturen på kommunens grønne områder. Bornholms Regionskommune har i 2004 udarbejdet "Plan for bevarelse og pleje af vej- og grøftekanter", der har til formål at tilgodese de forskellige interesser der retter sig mod vej- og grøftekanter således, at det sker med så stort hensyn til naturen som muligt. Planen er udarbejdet i samarbejde mellem kommunens afdeling for vejdrift, kommunens naturafdeling og naturorganisationer. Samtlige veje blev registreret og kategoriseret i forhold til biologiske interesser. Planen har siden 2004 været brugt som en del af styring af græsmejnningen.

Status på græsklipningens indhold 2021 er at forkanter bliver klippet 2x/år. Vedtagelse af budget 2020 betød at klippefrekvens på bagkanter blev ændret fra 1x/år til klipning hvert andet år. Op til frøgræsmarker bliver for- og bagkanter klippet 1x/år. På strækninger med særlig flora slås bagkanter 1x/år.

Formidlingsfyrtårne

Vi vil fortsætte og udvikle samarbejdet mellem kommunen og de to kommunale institutioner NaturBornholm og Melstedgård med henblik på at styrke kombinationen af fysisk arbejde med naturen og formidling af naturfremmende indsatser. Det kan blive win-win for naturen og institutionerne. Ved begge institutioner har kommunen store arealer og arealerne rummer både arealer med højt naturindhold og mere have- og parkagtige arealer samt landbrugsarealer.

Der er i 2021 indledt et samarbejde med NaturBornholm om at skabe naturudvikling på arealerne omkring NaturBornholm. Arbejdet med naturudvikling formidles til borgere, skoler og institutioner. På denne måde udnyttes synergi mellem kommunal indsats på de fysiske arealer med NaturBornholms formidling som en del af kommunen. Dette arbejde kan systematiseres og udvikles.

Der kan parallelt med samarbejdet med NaturBornholm skabes samarbejde med Melstedgård og Gården på arealerne omkring Melstedgård. Melstedgård og Gården formidler til bornholmere og turister omkring landbrugshistorie samt fødevarer. Brug af spiselige urter mv. i naturen er en del af formidlingen. Naturudvikling og formidling kan også relateres til arealerne ved Gudhjem Museum, hvor man er ved at udvikle en græsmark til et sommerfugleparadis.

På kommunale områder, hvor der er fokus på særlige naturværdier, kan der sættes fokus på naturpleje og formidling. Det kan f.eks. være i Rønne Syd, hvor der i forbindelse med udviklingen af et nyt boligkvarter, er fokus på forholdene for markfirben. Ud over at sætte fokus på markfirben i den grønne struktur i det nye boligkvarter kan der kigges på flere områder i Rønne Syd som kommunen ejer.

Bæredygtig skovdrift med synergi mellem natur og produktion af træ

Bornholms Regionskommune er med 2046 ha skov en af Danmarks største kommunale skovejere. Sammen med staten ejer regionskommunen ca. 50 % af skovarealet på Bornholm, i modsætning til 30 % i offentligt eje på landsplan. Ingen anden region i Danmark er så skovrig som Bornholm, med ca. 25 % af arealet dækket med skov. Omlægning af skovdriften i Bornholms Regionskommune til naturnær skovdrift, har været undervejs i hvert fald siden 2007. Omstillingen er en langsigtet proces, hvor kommunen løbende tager små skridt i den rigtige retning. Man skal have for øje, at hvad vi gør nu vil have konsekvenser langt ud i fremtiden. Billedligt talt kan skovbruget ses som en supertanker, som selvfølgelig skal have den rette kurs, men som ikke kan ændre kurs fra time til time, eller i skovens tilfælde år for år.

Naturnær skovdrift indebærer flere blandede bevoksninger og mere robuste og stabile skovtyper i forhold til storme og ændrede klima. Det er også skovtyper, der naturmæssigt indeholder langt større muligheder end i dag. Skoven bliver mere selvstyrende natur da træerne forynger sig selv og der bliver mindre plantning af træer. Der er derfor vægt på naturlig dynamik, hvor naturen får lov at udfolde sig mere frit på egne præmisser med mindre menneskelig indgriben. Den naturnære skovdrift sikrer en afbalanceret brug af naturen, som beskytter de sårbare naturtyper og arter.

Regionskommunens skove har siden 2015 været såvel FSC som PEFC certificerede. En række krav til bl.a. bæredygtig skovdrift skal overholdes. Med certificeringen er der løbende kontrol med at kommunens skove drives bæredygtigt og der hverken sprøjtes eller gødes. Certificeringen indebærer at 5 % af skoven henligger som urørt skov svarende til ca. 100 ha i de kommunale skove. Hertil kommer 5 % der er udlagt som biodiversitetsarealer. På biodiversitetsarealerne er der ekstra fokus på beskyttelse af biodiversitet ved at sikre leve-, yngle- og rasteområder for beskyttelseskrævende og rødlistede plante- og dyrearter. På Bornholm understøtter biodiversitetsarealerne i høj grad natur omfattet af habitatsdirektivet, da store dele af de kommunale skove ligger i habitatsområder.

Naturpolitikken i planarbejdet

Bornholms Regionskommune Planafdeling arbejder allerede med at bringe naturhensyn i spil i planarbejdet. Den vinkel kan intensiveres og i endnu højere grad indarbejdes som faste rutiner, hvor naturpolitikens udfoldelse indtænkes tidligt i kommende byggeprojekter på Bornholm

Handleplan tilknyttet indsatsområdet: BRK går forrest

Udarbejdet af Arbejdsgruppe BRK Drift

#	Overskrift	Handling Uddybende beskrivelse af indholdet	Tidsplan Milepæle-varighed	Aktører Hvem ejer/bidrager	Forventet resultat Hvad vil vi opnå	Økonomi																				
Bevare og underbygge eksisterende natur																										
1	Hammerhavn	<p>Rydning af træopvækst på overdrevsskråningerne ved Hammerhavnen for at underbygge de eksisterende overdrev og heder på Hammeren habitatområde "H160 Hammeren og Slotslyngen".</p> <p>Skråningen der grænser op til naturstyrelsens indhegning om Hammerknuden er udpeget til overdrev, men er ikke blevet plejet i mange år og er ved at gro til. Den rummer stadig en varieret overdrevsflora. Rydningen skal ikke opfattes som at skrånningerne skal holdes helt frie for træopvækst, men som et ekstensivt indgreb for at sikre at skrånningerne ikke gror til.</p> <p>Der gennemføres botanisk registrering af det samlede naturareal.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	<p>Forbedre vilkårene for en varieret overdrevflora og for padder, krybdyr, sommerfugle og insekter tilpasset denne.</p> <p>Forbedret kendskab til sammensætning af vegetationen</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,03</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,03</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Kan udføres både på budget for ED samt NMF. Indpasses afdelingsvis i opgaveporteføljen indenfor eksisterende ressourcer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,03	0,00	0,00	0,00	Heraf eksisterende midler	0,03	0,00	0,00	0,00	Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,03	0,00	0,00	0,00																						
Heraf eksisterende midler	0,03	0,00	0,00	0,00																						
Heraf nye budgetmidler																										
2	Rasteplass ved Langebjerg	<p>Ekstensivere driften på rasteplassen på Langebjergvej ved Langebjerg så det passer bedre til naturen på Langebjerg, del af habitatområde "H160 Hammeren og Slotslyngen".</p> <p>Nuværende drift er at arealet klippes 2x/år. Ændres til slåning af græsset 1x om året. Langs stier sikres fremkommeligheden ved hyppigere slåning. En del af arealet er under tilgroning, her tyndes i skoven for at give lys til jordbunden.</p> <p>Det undersøges om arealet kan indgå i den samlede naturpleje af Langebjerg i samarbejde med naturstyrelsen.</p> <p>Der gennemføres botanisk registrering af det samlede naturareal.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Vej NMF-Natur	<p>Forbedre vilkårene for en varieret overdrevflora og for padder, krybdyr, sommerfugle og insekter tilpasset denne.</p> <p>Koordinering af plejen med naturstyrelsen som passer Langebjerg</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt					Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt																										
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										
3	Den Grønne Ring-Snorrebakken	<p>Rydning af træopvækst på overdrevsskråningerne på Snorrebakken.</p> <p>Siden råstofgravningen har skrånningerne udviklet sig til værdifulde overdrevsarealer. Der skal ryddes træer for at sikre tilstanden af de artsrige overdrev der har brug for at der kommer sol og varme for at opretholde en urterig vegetation. Små buske og træer har værdi for krybdyr så det er ikke total rydning af skrånningerne</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov NMF-Natur	<p>Forbedre vilkårene for en varieret overdrevflora og for padder, krybdyr og insekter tilpasset denne.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,02</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,02</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der bruges 0,05 mio. kr. på rydning i 2021. Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,02				Heraf eksisterende midler	0,02				Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,02																									
Heraf eksisterende midler	0,02																									
Heraf nye budgetmidler																										
4	NaturBornholm	Mere målrettet naturpleje på græsarealerne omkring NaturBornholm.	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	<p>Forbedre vilkårene for en varieret overdrevflora og for padder, krybdyr og insekter tilpasset denne.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,02</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,02													
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,02																									

		Her har der været afgræsset i mange år. De er tæt på at kunne klassificeres som beskyttet natur. Der gennemføres vegetationsanalyser for at se om arealerne har kvalitet til at kunne udpeges til § 3. Der gennemføres strukturforbedrende tiltag for at øge artsdiversiteten.				<table border="1"> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,02</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Bemærkninger: Der bruges 0,05 mio. kr. på naturforbedring i 2021. Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer. Hvis indsatsen ønskes forøget kræver det tilpasning af budget. Se også under formidlingsfyrtårn hvor NaturBornholm er nævnt.</p>	Heraf eksisterende midler	0,02				Heraf nye budgetmidler														
Heraf eksisterende midler	0,02																									
Heraf nye budgetmidler																										
5	Bornholms Kunstmuseum	<p>Mere målrettet naturpleje på græsarealerne omkring Bornholms kunstmuseum.</p> <p>Her har der været afgræsset i mange år. De er tæt på at kunne klassificeres som beskyttet natur. Der gennemføres vegetationsanalyser for at se om arealerne har kvalitet til at kunne udpeges til § 3. Der gennemføres strukturforbedrende tiltag for at øge artsdiversiteten.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Forbedre vilkårene for en varieret overdrevflora og for padder, krybdyr og insekter tilpasset denne.	<table border="1"> <tr> <td><i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i></td> <td>2022 (år 1)</td> <td>2023 (år 2)</td> <td>2024 (år 3)</td> <td>2025 (år 4)</td> </tr> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,03</td> <td>0,02</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,03</td> <td>0,02</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer. Hvis indsatsen ønskes forøget kræver det tilpasning af budget.</p>	<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,03	0,02			Heraf eksisterende midler	0,03	0,02			Heraf nye budgetmidler				
<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,03	0,02																								
Heraf eksisterende midler	0,03	0,02																								
Heraf nye budgetmidler																										
6	Analyse af naturtilstand	Analyse af naturtilstanden på kommunale arealer omfattet af habitatdirektivet og naturbeskyttelsesloven samt arealer der grænser op til disse og handleplan for disse.	Fra 2023	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Skov NMF-Natur	Handleplan for mere natur hvor naturpotentialet er størst	<table border="1"> <tr> <td><i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i></td> <td>2022 (år 1)</td> <td>2023 (år 2)</td> <td>2024 (år 3)</td> <td>2025 (år 4)</td> </tr> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først estimeres økonomi når der foreligger konkrete handleplaner. Udarbejdelse af planen sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer.</p>	<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt					Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt																										
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										
7	Arealer med potentiale	Analyse af hvor mange af kommunens arealer der har potentiale til at blive naturbeskyttede indenfor 10 år samt en handleplan for disse.	Fra 2023	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Skov NMF-Natur	Handleplan for mere natur hvor naturpotentialet er størst	<table border="1"> <tr> <td><i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i></td> <td>2022 (år 1)</td> <td>2023 (år 2)</td> <td>2024 (år 3)</td> <td>2025 (år 4)</td> </tr> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først estimeres økonomi når der foreligger konkrete handleplaner. Udarbejdelse af planen sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer.</p>	<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt					Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt																										
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										
8	Biodiversitetspuljen på kommunale arealer	<p>Biodiversitetspuljen. Natur på kommunale arealer</p> <p>Der skal tages stilling til i hvor høj grad der skal sættes midler af til prioritering af natur på kommunale arealer. Gennem biodiversitetspuljen prioriterer kommunens også indsatser på private arealer f.eks. oprensning af søer, fritlægning af rørlagte å-løb o. lign.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Skov ED-VPA-Vej ED-Ejendomsservice NMF-Natur NMF-Idræt	Den konkrete naturgevinst ved de konkrete projekter samt den formidlingsmæssige værdi kan som to parametre indgå i vurderingen	<table border="1"> <tr> <td><i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i></td> <td>2022 (år 1)</td> <td>2023 (år 2)</td> <td>2024 (år 3)</td> <td>2025 (år 4)</td> </tr> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0-0,2</td> <td>?</td> <td>?</td> <td>?</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0-0,2</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Bemærkninger:</p>	<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0-0,2	?	?	?	Heraf eksisterende midler	0-0,2				Heraf nye budgetmidler				
<i>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</i>	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0-0,2	?	?	?																						
Heraf eksisterende midler	0-0,2																									
Heraf nye budgetmidler																										

		Se mere i indsatsområde "Sikre og genoprette værdifuld natur" (handling #2).				Kan afklares nærmere når NMU i januar 2022 prioriterer brug af midlerne i puljen																				
Mere plads til naturen på vej- og grøftekanter																										
9	Rasteplads	Rasteplads Bukkevejen Klippes. pt. 2x år. Hele arealet klippes 1x/år. Der klippes stier rundt på arealet så der både er arealer med højt og lavt græs. På arealet etableres "insekthotel" i form af store træstammer eller lignende.	2022 og frem	ED-VPA-Vej	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Få etableringsomkostninger. Daglig drift kan formegentlig udføres indenfor nuværende budget.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt					Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt																										
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										
10	Trekant	Trekant ved Helligdomsvej/Klemenskervej Pt. klippes forkanter 2x/år og fladen klippes ½x. Samme klippefrekvens men afklip fjernes for at skabe et mere næringsfattigt areal og for at give lys til diverse vækster.	2022 og frem	ED-VPA-Vej	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Ingen etableringsomkostninger. I dag slås græsset, men afklip fjernes ikke. Hvis afklip skal fjernes vil det kræve en hel del mandetimer (manuel opsamling) samt til økonomi til bortskaffelse (kørsel+BOFA).</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,00	0,00	0,00	0,00	Heraf eksisterende midler	0,00	0,00	0,00	0,00	Heraf nye budgetmidler	5	5	5	5
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,00	0,00	0,00	0,00																						
Heraf eksisterende midler	0,00	0,00	0,00	0,00																						
Heraf nye budgetmidler	5	5	5	5																						
11	Trekanter	Trekanter ved Årsdalevej/Nordvangen Pt. klippes forkanter 2x/år og fladen klippes ½x. Samme klippefrekvens, men afklip fjernes for at skabe et mere næringsfattigt areal og for at give lys til diverse vækster.	2022 og frem	ED-VPA-Vej	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Ingen etableringsomkostninger. I dag slås græsset, men afklip fjernes ikke. Hvis afklip skal fjernes vil det kræve en hel del mandetimer (manuel opsamling) samt til økonomi til bortskaffelse (kørsel + BOFA).</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,00	0,00	0,00	0,00	Heraf eksisterende midler	0,00	0,00	0,00	0,00	Heraf nye budgetmidler	5	5	5	5
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,00	0,00	0,00	0,00																						
Heraf eksisterende midler	0,00	0,00	0,00	0,00																						
Heraf nye budgetmidler	5	5	5	5																						
12	Græsflader	Græsflader ved P-plads Bobbevej. Klippes i dag 2x/år. Dette ændres til klipning i forskellige niveauer: -Striber med langt græs (klippes 1x/år) -Striber med kortere græs (klippes 2x/år) - Klippede stier (klippes 3-4x/år)	2022 og frem	ED-VPA-Vej	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Ingen ændring i forhold til nuværende budget</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
13	Vilde arealer på inaktive fodboldbaner	På fodboldbaner som for tiden ikke er aktive kan disse omlægges til "Vilde Arealer". <ul style="list-style-type: none"> Klemensker stadion lysbanen Østerlars stadion bane 2 	2022 og frem	NMF-Idræt	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0										
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						

		<ul style="list-style-type: none"> Rønne stadion nord bane 10 Rønne stadion syd bane 4 <p>Arealerne lades sommeren over stå uberørt, hvor eneste håndtering er slåning af stier løbende, så der dannes gange/labyrinter/figurer. Til slut på året slås arealet og græs opsamles på hele eller dele af arealet. Ved denne håndtering lades arealerne ikke spring ud i skov, men kan holdes hvis det er aktuelt at de skal sættes i drift igen til boldbane eller andet.</p> <p><i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i></p>				<table border="1"> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </table> <p>Bemærkninger: Budget til etablering forventes at gå lige op med forbruget der er i dag. Omlægning til ny drift vil minimere månedlige klipninger, men derimod have en dyrere klipping ved den årlige håndtering.</p>	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0										
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
14	Vilde arealer ved kommunens bygninger	<p>Ved i første omgang nogle af kommunens bygninger kan disse omlægges til "Vilde Arealer".</p> <ul style="list-style-type: none"> Vestermarie skole boldbane (ca 1500 m2) Nexø børnehus (ca 700 m2) SACS Klintebo skovhus, Åkirkeby (ca 1000 m2) 10. klassecenteret, Rønne (ca 400 m2) Rehabiliteringscenter Sønderbo, Rønne (ca 400 m2) <p>Arealerne lades sommeren over stå uberørt, hvor eneste håndtering er slåning af stier løbende, så der dannes gange/labyrinter/figurer. Til slut på året slås arealet og græs opsamles på hele eller dele af arealet. Ved denne håndtering lades arealerne ikke spring ud i skov, men kan holdes hvis det er aktuelt at de skal sættes i drift igen til boldbane eller andet.</p> <p><i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i></p>	2022 og frem	ED-Ejendomsservice	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Budget til etablering forventes at gå lige op med forbruget der er i dag. Omlægning til ny drift vil minimere månedlige klipninger, men derimod have en dyrere klipping ved den årlige håndtering.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt					Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt																										
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										
15	Indgangsportal Åkirkeby	<p>Indgangsportal og naturområde på Nexøvej hvor man kører ind i Åkirkeby.</p> <p>Naturudvikling og et markant område, der siger velkommen til Åkirkeby, kan gå hånd i hånd.</p> <p>Projektet udvikles i dialog med lokale. Køres sammen med områdefornyelsesprojektet i videst muligt omfang.</p> <p><i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i></p>	2022 - 2023	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej NMF-Natur	Mere natur og potentiale for større biodiversitet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,2</td> <td>0,1</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,2</td> <td>0,1</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Afhængig af ambitionerne i processen kan behovet for penge stige. Der kan overvejes fundraising eller nye budgetmidler.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,2	0,1			Heraf eksisterende midler	0,2	0,1			Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,2	0,1																								
Heraf eksisterende midler	0,2	0,1																								
Heraf nye budgetmidler																										
16	Urørt natur i byerne	<p>Urørt natur i byerne.</p> <p>Med budget 2022 er det vedtaget at udlægge 22 arealer på i alt 7,3 ha i byerne på Bornholm til urørte arealer. Arealerne er udvalgt langs skovkanter, vandløb og lignende, hvor det vurderes at virkningen med forvildelse er størst og hvor ulemperne er færrest. Der er ikke valgt naturarealer, der kræver pleje i henhold til naturbeskyttelsesloven samt arealer tæt på kysten. Ved at følge arealerne over årene fås indtryk af hvordan græsarealer udvikler sig til krat og skov og hvad naturindhold de får. Der kan opstå problemer i sammenhængen mellem den vilde natur der udvikler sig</p>	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder	Mere vild natur i byerne	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Ingen ændring da det er vedtaget med budget 2022. Hvis der opstår problemer kræver det bevillinger da bevillingen er taget fra de enkelte arealer med budgetbeslutningen.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										

		vildt og så de andre interesser og problemer der er omkring byerne. <i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i>																								
17	Flere små naturperler	Flere små naturperler. Analyse af hvilke arealer der kan komme på høslætlisten og handleplan for denne.	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej ED-ES	Mere natur i byerne og langs vejene	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,05</td> <td>0,15</td> <td>0,25</td> <td>0,25</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,05</td> <td>0,05</td> <td>0,05</td> <td>0,05</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0,1</td> <td>0,2</td> <td>0,2</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Beløbet afhænger af hvor mange og hvor store arealer og vejkanter der inddrages.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,05	0,15	0,25	0,25	Heraf eksisterende midler	0,05	0,05	0,05	0,05	Heraf nye budgetmidler	0	0,1	0,2	0,2
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,05	0,15	0,25	0,25																						
Heraf eksisterende midler	0,05	0,05	0,05	0,05																						
Heraf nye budgetmidler	0	0,1	0,2	0,2																						
18	Græsarealer med naturpotentiale	Analyse af og forslag til græsarealer hvor naturpotentialet fremmes ved naturfremmende anlægstiltag. F.eks. Bassiner langs Østre Ringvej Grønne arealer langs Mosevej i Nexø og Assereng i Allinge samt alle parker på øen	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej NMF-Natur ED-ES NMF-Idræt	Mere plads til naturen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0,1</td> <td>0,2</td> <td>0,2</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0,1</td> <td>0,2</td> <td>0,2</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der vil primært være fokus på anlægsomkostninger, men relaterede driftsomkostninger kan komme hvis det bliver mere kompliceret at passe arealerne efterfølgende.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0,1	0,2	0,2	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0,1	0,2	0,2
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0,1	0,2	0,2																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0,1	0,2	0,2																						
19	Vildt projekt Rønne Stadion Nord	Vildt projekt Rønne Stadion Nord ved forsyningsbassinet. Inddragelse af lokale og brugere Inddragelse af BEOF <i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i>	2023 og frem	NMF-Idræt	Mere plads til naturen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først beregnes økonomi når der foreligger konkrete planer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
20	Træpolitik	Fremføre træpolitik for træer på kommunale arealer. Gamle træer har høj naturværdi. Men gamle træer kan også være store og risikable. For at beskytte træerne og lave en balanceret tilgang til hvornår kommunen ønsker at bevare træerne kan der formuleres en træpolitik der kan rumme bestemmelser om hvor man ønsker træer, hvor mange, hvorhenne, hvad skal der til før man vil fælde træerne og vil man beskære. <i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i>	2023 og frem	ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej ED-Ejendomsservice NMF-Idræt NMF-Natur RIS-Udvikling og Plan	Mere plads til naturen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først beregnes økonomi når der foreligger konkrete planer. Udarbejdelse af planen sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						

21	Kompetenceudvikling	<p>For at styrke kompetencerne i den samlede organisation udarbejdes en plan for intern uddannelse.</p> <p>Det skal være sjovt og interessant at arbejde med naturpolitikken. Man skal have fagligheden på plads for at kunne opnå resultater samt kunne stå på mål for sine handlinger. Intern uddannelse skal være for både dem som udfører arbejdet i det daglige og for dem som planlægger arbejdet. Det kan bestå af eksterne oplæg af dygtige fagpersoner, temadage med besøg på konkrete arealer og undervisning ud fra disse, fagligt materiale, formidlingsmateriale osv. Der kan arbejdes på at lave noget kortfattet materiale som alle ansatte kan have med i lommen en slags dosmerseddel f.eks. "ti bud for god natur" tilpasset den konkrete sammenhæng.</p> <p><i>Nærmere beskrevet i indsatsområdet "Kommunikation og motiverende formidling" (handling #1)</i></p>	2022 og frem	<p>ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej ED-Ejendomsservice NMF-Ildræt NMF-Natur RIS-Udvikling og Plan</p> <p><u>Campus Bornholm</u> Muligheder for at oprette AMU-kurser, som tager udgangspunkt i konkrete handlinger fra "BRK går forrest" skal undersøges</p>	Når medarbejdernes kompetence stiger så øges også succesraten med de ting vi beskæftiger os med	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Handlingen er beskrevet og estimeret økonomisk under handling #1 ved "Kommunikation og motiverende formidling"</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt					Heraf eksisterende midler					Heraf nye budgetmidler				
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt																										
Heraf eksisterende midler																										
Heraf nye budgetmidler																										
22	Opsamling på 3 udvalgte skråninger	<p>Igangsætte opsamling af afslået materiale på 3 udvalgte skråninger. Opsamling af materiale øger naturværdien af arealerne da førnelaget mindskes således at der kan komme sol og varme til jordbunden således at flere plantearter kan etablere sig og jordlevende insekter bedre kan finde steder at gennemføre deres livscyklus</p> <p>Fjernelse af afklip langs veje er fordel for naturen men også en stor fordel rent vejteknisk, eftersom afklippet ikke ender i grøfter/afvandingsanlæg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skråningen ved bombarderbillen på Sdr Landevej på begge sider af vejen. • Sydvendt vejkant på Røvej ved trekanten Helligdomsvej x Røvej • Ndr Borrelyngsvej på begge sider af Blåholtsvej <p>Opsamling af afklip udføres allerede i flere andre kommuner og vil bestemt også være muligt på Bornholm.</p> <p>Opstart på registrering af vejnettet for at tilpasse den biologiske kategorisering.</p>	2022 og frem	<p>ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej NMF-Natur</p>	Mere artsdiversitet langs vejene	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der opstartes i det små indenfor eksisterende budget. Hvis tiltag med opsamling skal udbredes til store områder så der skabes en væsentlig forskel for naturen så kræver det budgetmæssig forøgelse.</p> <p>Uanset opsamlingsmetode (manuelt eller maskinelt) vil driftsomkostninger i forhold til normal rabatklipping stige markant da processen kræver håndtering, bortkørsel + evt. deponi af græsafklippet.</p> <p>På sigt er maskinel opsamling absolut at foretrække både økonomisk og mandskabsmæssigt. Maskinel opsamling vil dog kræve investering i på omkring 600.000-800.000 kr. pr. maskine, da der er tale om materiel som BRK pt. ikke råder over. Da der vil være behov for op til 5 maskiner, er der tale om en investering i millionklassen.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,00	0,00	0,00	0,00	Heraf eksisterende midler	0,00	0,00	0,00	0,00	Heraf nye budgetmidler	5	5	5	5
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,00	0,00	0,00	0,00																						
Heraf eksisterende midler	0,00	0,00	0,00	0,00																						
Heraf nye budgetmidler	5	5	5	5																						
23	Forøge biodiversitet langs veje og grøftkanter	<p>Analysere mulighederne for at forøge biodiversiteten langs veje og grøftkanter og fremlægge handleplan herfor.</p> <p>Handleplanen kan blandt andet rumme analyse af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammenhæng mellem sen slåning og klargøring til vinter • Kan man nogle steder nøjes med at slå det hele én gang. Og hvilke steder vil det være en fordel at gøre det om sommeren henholdsvis om efteråret. 	Analyse i 2022 Evt. implementering fra 2023 og frem	<p>ED-VPA-Grønne områder ED-VPA-Vej NMF-Natur NMF-Vej</p> <p>Handleplanerne skal koordineres med skadedyrsbekæmpelse og vejmyndighed.</p>	Mere artsdiversitet langs vejene	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>?</td> <td>?</td> <td>?</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>?</td> <td>?</td> <td>?</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>?</td> <td>?</td> <td>?</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger:</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	?	?	?	Heraf eksisterende midler	0	?	?	?	Heraf nye budgetmidler	0	?	?	?
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	?	?	?																						
Heraf eksisterende midler	0	?	?	?																						
Heraf nye budgetmidler	0	?	?	?																						

		<ul style="list-style-type: none"> Nuanceret slåning hvor man træner chaufførerne til at kunne slå udenom særlige arter. Forsøgsstrækninger Små naturperler som kunne komme på høslætlisten Analyse af naboarealer og deres betydning for vejarealerne og vice versa med henblik på at finde arealer hvor naturpotentialet er højest. Hvordan tilgodeser man bedst sommerfugle og andre insekters livscyklus <p>Denne handling skal koordineres med NMU ønsker for grøftekanstslåning samt kampagner</p>				Der kan først regnes økonomi, når der foreligger konkrete handleplaner. Udarbejdelse af planen sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer																				
Formidlingsfyrtårne																										
24	Naturforbedring ved NaturBornholm	<p>Vi vil fortsætte med naturforbedring på arealerne omkring NaturBornholm samt formidling heraf.</p> <p>Arbejdet med naturudvikling formidles til borgere, skoler og institutioner. På denne måde udnyttes synergi mellem kommunal indsats på de fysiske arealer med NaturBornholms formidling som en del af kommunen. Dette arbejde kan systematiseres og udvikles.</p> <p><i>Hænger sammen med indsatsområdet "Kommunikation og motiverende formidling"</i></p>	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur NaturBornholm Skoler og institutioner	Ud over den konkrete naturforbedring bliver bornholmerne mere oplyst om hvad de selv kan gøre for naturen på deres egne arealer. Hvis bornholmerne bliver inspireret kan indsatsen vokse med en faktor mange	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først beregnes økonomi når der foreligger konkret handleplan</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
25	Grøn struktur i Rønne Syd	<p>Etablering af grøn struktur i Rønne Syd forventes at blive behandlet som anlægsbevilling.</p> <p>Plan for grøn infrastruktur i Søndre Løkker (Rønne Syd, etape 3) blev vedtaget KB 28. januar 2021</p> <p><i>Sammenhæng med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i></p>	2022 og frem	ED-VPA-Grønne områder RIS-Udvikling og plan	Konkrete naturforbedringer der giver bedre levevilkår for firben og insekter	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,25</td> <td>0,035</td> <td>0,035</td> <td>0,035</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0,25</td> <td>0,035</td> <td>0,035</td> <td>0,035</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: De angivne beløb fremføres i dagsordenspunkterne og er fremkommet i forberedelsen af udvikling af nyt boligkvarter i Søndre Løkker.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,25	0,035	0,035	0,035	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0,25	0,035	0,035	0,035
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,25	0,035	0,035	0,035																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0,25	0,035	0,035	0,035																						
26	NaturBornholm og Melstedgård	<p>Analyse af muligheder for at styrke sammenhængen mellem naturforbedringer og formidling ved NaturBornholm og Melstedgård og formulering af en handleplan herfor.</p> <p><i>Hænger sammen med indsatsområdet "Kommunikation og motiverende formidling"</i></p>	2023 og frem	ED-VPA-Grønne områder RIS-Udvikling og plan	Styrkelse af natur og formidling	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først beregnes økonomi når der foreligger konkrete handleplaner</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
27	Dyreliv i Rønne Syd	<p>Analyse af muligheder for at styrke bestand af mark- og skovfirben samt løvfrø og flagermus i Rønne Syd og formulering af en handleplan herfor.</p>	2023 og frem	ED-VPA-Grønne områder RIS-Udvikling og plan	Styrkelse af natur og formidling	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0					
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						

						Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																
						Bemærkninger: Der kan først beregnes økonomi når der foreligger konkret handleplan																				
Bæredygtig skovdrift med synergi mellem natur og produktion af træ																										
28	Lysåbne naturtyper, skovbryn og overgangszoner	<p>Fortsætte med og udvikle pleje af lysåbne naturtyper i skoven samt indre og ydre skovbryn og overgangszoner mellem skov og åben natur.</p> <p>De lysåbne arealer i skoven er en naturlig del af vores skove. De lysåbne biotoper, som plejes i Bornholms Regionskommunes skove er eksempelvis moser, heder, overdrev og våde enge. De åbne arealer kræver pleje, for ikke at springe i skov og derfor afgræsses, krattrykkes eller brakpudses arealerne.</p> <p>Handling: Arealer i skoven hvor der i den nuværende drift blot brakpudses, skal deri stedet fjernes det afslåede materiale og dermed udpine jorden. På sigt vil denne udpining resultere i en positiv udvikling af den naturlige vegetation.</p> <p>I overgangszonerne mellem skoven og de åbne arealer, de såkaldte indre og ydre skovbryn, har stor biologisk værdi for en række arter. Det har de, fordi der opstår en naturlig gradient hvor lys, vind og fugtighed er en varierende faktor og dermed skabes levesteder for en lang række arter. Disse arealer kræver pleje for at holde sig åbne og skabe muligheder for blomstrende træer og buske.</p> <p>Handling: Hegne overgangszoner mellem det åbne land og skoven.</p> <p>Eksempelvis i Pedersker Plantage v. Stor Engen.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Styrkelse af skovens naturindhold	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0,04</td> <td>0,2</td> <td>0,2</td> <td>0,2</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0,04</td> <td>0,04</td> <td>0,04</td> <td>0,04</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0,16</td> <td>0,16</td> <td>0,16</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer. Fra 2023 afhænger det af budgetforhandlinger</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0,04	0,2	0,2	0,2	Heraf eksisterende midler	0,04	0,04	0,04	0,04	Heraf nye budgetmidler	0	0,16	0,16	0,16
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0,04	0,2	0,2	0,2																						
Heraf eksisterende midler	0,04	0,04	0,04	0,04																						
Heraf nye budgetmidler	0	0,16	0,16	0,16																						
29	Dødt ved og veterantræer	<p>Fortsætte med og udvikle videre på procedurer for at efterlade dødt ved i skovene og bevaring af veterantræer.</p> <p>Dødt ved: En naturlig del i at være have en PEFC- og FSC certificeret skov er at efterlade døde og døende træer i skoven, såkaldt dødt ved. Dette forekommer for såvel stående, som liggende dødt ved. Dødt ved skal skabe levesteder for svampe, insekter, laver og mosser.</p> <p>Veterantræer: Bornholms Regionskommunes skove er i skovmæssig sammenhæng forholdsvis ung skov. Derfor møder man sjældent rigtig gamle træer i skovene på den gamle højlyng. Men det giver sig selv at for at træer kan blive gamle, skal de bevares. Yngre træer vil typisk have gode sundhedstegn og dermed ikke nødvendigvis danne gode levevilkår for andre organismer. Træerne vil med alderen udvikle en lang række "skavanker" (hulheder, rådne partier, grov og tyk bark), der vil danne grobund for</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Styrkelse af skovens naturindhold	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						

		<p>svampe, insekter, hulrugende fugle, flagermus, samt mosser og larver.</p> <p>Træer med høj alder og naturlige skader, som kan skabe levesteder for en række arter bevares. Desuden kan formidling af hvorfor skoven "roder".</p>																								
30	Naturlig hydrologi	<p>Fortsætte med og udvikle på arbejdet med at udvikle naturlig hydrologi i skoven</p> <p>Vand er liv – Det danske istidslandskab og ikke mindst det bornholmske, skaber optimale forhold for små og større vådområder. Vand er de ultimative faktorer, som styrer hvilken naturlig vegetation og artsfordeling/sammensætning vi ser i skoven. Vand kan styre iltforhold i jorden og være stillestående og iltfattig og dermed forhindre omsætningen af organisk materiale i jorden. Modsat kan vandet også være strømmende og iltrigt og bidrage til en rig vegetation. Alt i alt er vand liv og dynamik i skoven.</p> <p>I Bornholms Regionskommunes skove er der historisk set blevet gravet grøfter, for at sikre afvandingen for at tilgodese skovdyrkningen. De sidste mange år er der ikke blevet vedligeholdt grøfter i skoven og dermed vil den naturlige hydrologi gradvis genskabes.</p> <p>Der vil i denne sammenhæng opstå mange af de gamle højmoser med tørvedannelse i skovene.</p> <p>Undersøgelse af potentialet for på sigt at genskabe den naturlige hydrologi i skovene.</p> <p>Desuden ønskes det at udarbejde en plejeplan der konkret forbedre betingelserne for arter tilknyttet højmosen, eksempelvis kambregnen.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Styrkelse af skovens naturindhold	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Der kan først regnes økonomi, når der foreligger konkrete handleplaner.</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
31	Flere løvtræer – færre nåletræer	<p>Fortsætte med og udvikle på at udvide arealet med løvtræ og mindske arealet med nåletræer</p> <p>På nuværende tidspunkt er der en overvægt af nåletræ i Bornholms Regionskommunes skove. Status er at 60 % er dækket af nåletræ, hvorimod de tilsvarende 40 % er løvtræ. Typisk har løvtræet flere naturligt hjemmehørende organismer tilknyttet.</p> <p>I takt med at nåletræet skoves, tilplantes nogle af de arealer med løvtræ. Nåletræ plantes kun der hvor det skovbrugsmæssigt giver mening. Dermed laves der fortsat kvalitetstræ til lokale savværker og byggeriet.</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Styrkelse af skovens naturindhold	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
32	Naturnær skovdrift	<p>Fortsætte med og udvikle på at udvide arbejdet med naturnær skovdrift.</p> <p>Skovdriften i Bornholms Regionskommunes skove er siden 2007 i gang med en omstilling til naturnær skovdrift. Dette betyder at renafdrifter på sigt skal undgås og i stedet skal</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Styrkelse af skovens naturindhold	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0					
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						

		<p>skoven bestå af blandede bevoksninger og mere robuste og stabile skovtyper i forhold til storme og ændrede klima. Det er også skovtyper der naturmæssigt indeholder langt større muligheder.</p> <p>Konvertering til naturnær skovdrift fortsætter.</p>				<table border="1"> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer</p>	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0															
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
33	Produktion af 100 % bæredygtigt lokalt træ	<p>Produktion af 100 % bæredygtigt lokalt træ.</p> <p>På sigt skal skovning fortrinsvis ske ved plukhugst og dermed skal træ som sælges fra Bornholms Regionskommunes skove er dobbeltcertificeret efter PEFC og FSC-skovstandard. Dette betyder at træet er 100% bæredygtigt produceret og med hensyntagen til naturen.</p> <p>Træ er det ultimativt mest bæredygtige produkt i byggeriet. Træ oplagre CO₂ og kan erstatte stål og beton i byggeriet, som bidrager til klimabelastningen når det fremstilles.</p> <p>Mange træprodukter kan opskæres på lokalt savværk og forbruges i de øvrige dele af Bornholms Regionskommune (borde, bænke, gyngestativer osv.)</p> <p>Dermed kan træet vokse lokalt i vores skove, det kan opskæres lokalt og slutteligt forbruges lokalt. Dette understøtter en bæredygtig tankegang.</p> <p>Opmærksomhed på lokalt produceret træ f.eks. ved mærkning af træet " 100 % PEFC- og FSC certificeret træ fra BRK "</p>	2022 og frem	ED-VPA-Skov ED-VPA-Grønne områder NMF-Natur	Styrkelse af skovens naturindhold	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: Omlægning af drift sker afdelingsvis indenfor eksisterende ressourcer</p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						
Naturpolitikken i planarbejdet																										
34	Naturhensyn med fra starten	<p>Gennem ledelsesmæssigt fokus og kompetenceudvikling integreres Naturpolitikens visioner om "Mere Plads til Naturen" og "Vi handler bæredygtigt" som faste parametre i sagsbehandlingen, når BRK's planafdeling udarbejder lokalplaner.</p> <p>Det gælder i særlig grad, når BRK planlægger aktiviteter på egne arealer, eller når BRK selv er bygherre. Men også i sagsbehandlingen af sager udenfor de kommunale arealer kan fokus på naturhensyn i planarbejdet indarbejdes som fast rutine.</p> <p><i>Hænger særligt sammen med indsatsområdet "Mere Bynær Natur"</i></p>	2022 og frem	BRK-Plan BRK-NMF	Der integreres mere natur og større biodiversitet i fremtidige kommunale og private byggeprojekter på Bornholm.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Beløb i mio. kr. (2 decimaler)</th> <th>2022 (år 1)</th> <th>2023 (år 2)</th> <th>2024 (år 3)</th> <th>2025 (år 4)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Estimeret beløb i alt</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf eksisterende midler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Heraf nye budgetmidler</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bemærkninger: <i>Afholdes indenfor eksisterende ressourcer</i></p>	Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)	Estimeret beløb i alt	0	0	0	0	Heraf eksisterende midler	0	0	0	0	Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0
Beløb i mio. kr. (2 decimaler)	2022 (år 1)	2023 (år 2)	2024 (år 3)	2025 (år 4)																						
Estimeret beløb i alt	0	0	0	0																						
Heraf eksisterende midler	0	0	0	0																						
Heraf nye budgetmidler	0	0	0	0																						